

2.1. Varnost pri delu

Varnost in zdravje pri delu sta skrb vsakega izmed nas – odraslih in otrok, v šoli, službi ali doma. Zaradi nepazljivosti in pomanjkljivega znanja pri delu hitro pride do nesreč in poškodb, zato smo se dogovorili za določena pravila, ki nam pomagajo pri skrbi za zdravje in varnost.

Varnost v učilnici za tehniko in tehnologijo

Del učilnice za tehniko in tehnologijo je delavnica, v kateri nastajajo čisto pravi izdelki iz papirja, lesa, umetne snovi in kovine. V procesu izdelave se lahko hitro zgodi nesreča. Temu je lahko vzrok nepravilna raba orodja, strojev in naprav, neustrezna ali pomanjkljiva osebna zaščita, neupoštevanje navodil za delo. Zato moramo upoštevati **pravila**, ki veljajo v tej učilnici. Vsaka šola mora oblikovati ta pravila in z njimi seznaniti učence in učitelje. Pravila se nanašajo na gibanje v prostoru, zaščito pri delu, rabo orodja, čiščenje orodja po končanem delu, čiščenje delovnega prostora ter zračenje učilnice.

Delovni prostor

Delovni prostor mora biti **urejen in očiščen**. Najprej ga **zaščitimo** s podlago. Na delovni prostor si pripravimo orodja in gradiva, ki jih potrebujemo za delo. Orodje med delom varno odlagamo na delovno površino. Pazimo, da načrtov (delovnih listov) in že končanih delov izdelka ne umažemo. Po končanem delu odnesemo odpadke v ustrezen koš, pospravimo orodje in stroje na za to namenjeno mesto. Delovno površino in okolico očistimo s krpami in metlo.

Orodje in stroji

Pomembno je, da pri delu z orodji in stroji ne motimo sošolcev, saj že hip nezbranosti lahko povzroči nesrečo. **Strojev nikoli ne zaganjamo sami in z njimi vedno delamo izključno in samo pod učiteljevim nadzorom!** Preden stroj zapustimo, mora biti ustavljen in izklopljen. Nikoli se ne oddaljujemo od stroja, medtem ko deluje. Vsako okvaro na delovnih pripomočkih, stroju, napravi ali na električni napeljavi moramo takoj sporočiti učitelju! **Okvarjenega delovnega pripomočka, stroja ali naprave ne smemo uporabljati. Ne uporabljamo poškodovanega orodja (npr. pile brez ročaja).** O poškodovanem orodju takoj obvestimo učitelja!

Osebna zaščita

Osebna varovalna oprema je naprava ali pripomoček, ki jo nosimo ali držimo z namenom varovanja pred nevarnostmi za zdravje in varnost. Če se praši, kadi ali so v zraku hlapi, uporabljamo **varnostna očala** in **maske**. Pri delu z grobim in umazaniam materialom uporabljamo **zaščitne rokavice**. Obleko si zaščitimo s **predpasnikom**, lase pa spnemo in spravimo pod **čepico**. Pazimo, da se nam štrleči deli obleke (trakovi, rokavi) ne zapletejo v vrteče dele strojev ali nas kako drugače ovirajo pri delu.

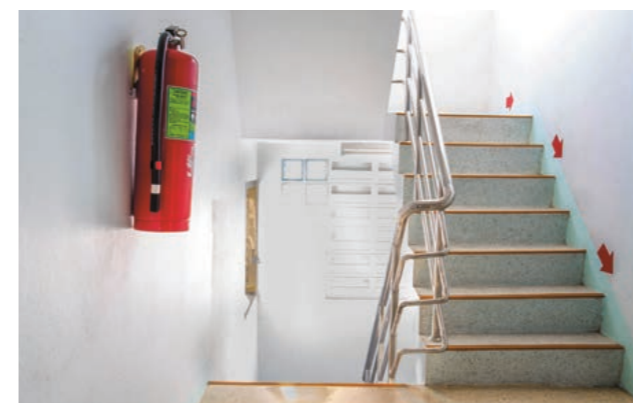
Osebna varovalna oprema

Znal bom:

1. Utemeljiti pomen pravil varnosti pri delu.
2. Upoštevati pravila varnosti pri delu.
3. Našteti in opisati varnostno opremo v delavnici.

Obvezna oprema šole glede na požarno varnost je tudi **gasilni aparat**. Nameščen je v bližini izhodnih vrat iz prostora ali na hodniku ob izhodu iz prostora. V učilnici tehnike in tehnologije mora biti **omarica za prvo pomoč**, v kateri so osnovni pripomočki za nudenje prve pomoči v primeru poškodbe.

Gasilni aparat

Delovni prostori so ponavadi opremljeni z znaki, ki opozarjajo in obveščajo. Poleg strojev so znaki, ki učence obveščajo o obvezni uporabi osebne varovalne opreme. V delovnih prostorih so običajno nameščeni **opozorilni znaki**. Povedo nam, na kaj moramo biti posebej pozorni in česa ne smemo narediti, da se ne zgodi nesreča. Podobne znake uporabljajo na vsakem delovišču.

Obvezna uporaba zaščitnih očal

Obvezna uporaba zaščitnih rokavic

Pozor! Elekrika

Dostop za nepooblaščen osebe je prepovedan

V primeru nevarnosti moramo prostor zapustiti po določeni poti, ki jo označujejo znaki za izhod v sili in smer umika ob nevarnosti.

Izhod v sili

Označitev smeri umika

Zanima me

Evakuacija je umik pred nevarnostjo iz objekta na varno. Umikamo se po določeni evakuacijski poti, ki si jo lahko ogledamo v načrtu evakuacije. Označena je z znaki, ki kažejo pot do zbirnega mesta. Zbirno mesto je označeno s posebno oznako (na sliki). Pomembno je, da je evakuacija urejena, brez pretirane naglice in prerivanja.

Preverim svoje znanje

1. Kaj moraš upoštevati, da bo delo v učilnici za tehniko in tehnologijo potekalo varno?
2. Razmisli, kakšnim nevarnostim si izpostavljen pri uporabi noža za papir ter pri delu z brusilnim in vrtnalnim strojem.
3. Kako zagotavljaš varnost pred, med in po delu z nožem za papir, brusilnim in vrtnalnim strojem?
4. Z učiteljem se sprehodite po evakuacijski poti, ki vodi do zbirnega mesta.
5. Po izvedeni vaji evakuacije razmisli, ali si ravnal ustrezno, in kako napake izboljšati.